

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 708/2007 om användning av främmande och lokalt frånvarande arter i vattenbruk"

KOM(2009) 541 slutlig – 2009/0153 (CNS)

(2010/C 354/21)

Föredragande: **Valerio SALVATORE**

Den 11 november 2009 beslutade rådet i enlighet med artikel 37 i EG-fördraget, och den 5 mars 2010 Europaparlamentet i enlighet med artikel 43.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, att rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

"Förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 708/2007 om användning av främmande och lokalt frånvarande arter i vattenbruk"

KOM(2009) 541 slutlig – 2009/0153 (CNS).

Facksektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 25 februari 2010.

Vid sin 461:a plenarsession den 17–18 mars 2010 (sammanträdet den 17 mars) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 130 röster för och 3 nedlagda röster.

1. Sammanfattning och rekommendationer

1.1 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) stöder de ändringar som gjorts i förordning (EG) nr 708/2007 om användningen av främmande och lokalt frånvarande arter i vattenbruk till följd av nya vetenskapliga rön, däribland resultaten av det gemensamma Impasse-projektet inom det sjätte ramprogrammet.

1.2 EESK stöder ambitionen att fortsätta arbetet mot det dubbla målet i projektet: minimera den risk som är förknippad med främmande och lokalt frånvarande arter och befria operatörerna i sektorn från betungade byråkrati. Den byråkratiska bördan består i de nationella tillstånd som krävs för de vattenbruksanläggningar som odlar främmande och lokalt frånvarande arter.

1.3 Därför är det ytterst viktigt att dessa anläggningar är biologiskt säkra. Detta kräver lämpliga åtgärder: a) under transporten, b) väl definierade rutiner vid den mottagande anläggningen och c) lämpliga förfaranden fram till dess att fiskeriprodukterna hamnar i konsumtionen.

1.4 Mot denna bakgrund är den nya definitionen av slutna vattenbruksanläggningar välformulerad och i överensstämmelse med resultaten från Impasse-projektet. Det mycket tekniska

språkbruk som man valt skulle däremot ibland kunna leda till felaktiga tolkningar. För att undvika eventuella tvetydigheter vid genomförandet bör man i den nya förordningen lägga till en tydlig angivelse av att slutna vattenbruksanläggningar ska anses som sådana om de är belägna på land.

1.5 I den nya förordningen fastställs också att man i slutna vattenbruksanläggningar måste förhindra att odlade inhemska arter eller biologiskt material sprids i öppna vatten på grund av översvämningar. I detta syfte ska ett säkerhetsavstånd från dessa anläggningar från öppet vatten fastställas på grundval av anläggningens art, placering och utformning.

1.6 Eftersom vattnet inte utgör den enda spridningsrisken, måste man också se till att den slutna odlingen på alla sätt skyddas mot att odlade arter sprids av rovdjur.

1.7 Vi håller också med om att förflyttningar från en sluten vattenbruksanläggning till en öppen vattenbruksanläggning inte ska betraktas som rutinmässiga. I sammanhanget bör man också tillägga att slutna vattenbruksanläggningar ska förvaltas och skötas avskilt från odling i öppna system om produktionscykeln så medger, i syfte att minimera alla eventuella smittorisker i de akvatiska ekosystemen.

2. Inledning

2.1 Inför en växande efterfrågan på protein från fiskprodukter och en nedgång inom fisket på grund av överfiske i hav och insjöar kan vattenbruket utgöra ett positivt bidrag till den växande efterfrågan på sådana livsmedel. Under de senaste 30 åren har man på global nivå noterat en årlig ökning på 11 % inom vattenbruksproduktionen (Naylor & M. Burke, 2005) ⁽¹⁾.

2.2 Under dessa förhållanden får införande och odling av främmande och lokalt frånvarande arter i Europa kraftigt stöd av ekonomiska och kommersiella intressen, som dock måste anpassa sig till målen om skydd av ekosystem som är potentiellt sårbara om denna verksamhet inte utövas korrekt.

2.3 Införandet av främmande arter är en av de främsta faktorerna till av människan orsakade störningar i de akvatiska ekosystemen och den viktigaste orsaken, näst förstöring av livsmiljöer, till förlusten av biologisk mångfald på internationell nivå. I alla ekosystem finns en känslig balans som tack vare en långsam utvecklingsprocess har lett till att varje organism samverkar med den egna miljön och på olika sätt relaterar till sin egen omgivning och till andra organismer som finns där. I en sådan situation spelar varje organism en mycket bestämd roll och upptar en väl definierad ekologisk nisch. Klimatförändringens effekter på fiskarternas förflyttningar i de olika vattenmiljöerna är också av intresse.

2.4 När en främmande art blir en del av en ny gemenskap samverkar den med de arter som redan finns där och kan därmed på ett oväntat sätt rubba den tidigare uppnådda balansen. De nya invånarna kan begå rovdrift på de infödda arterna eller konkurrera med dem om födan och utrymmet, de kan föra med sig nya parasiter och andra sjukdomsalstrande organismer från sina ursprungsländer eller korsa sig med de inhemska arterna.

2.5 Därför måste man fastställa de viktigaste egenskaperna hos slutna vattenbruksanläggningar: förekomsten av en fysisk barriär mellan vilda och odlade organismer, behandling av fast avfall, lämpligt bortskaffande av döda organismer, kontroll och behandling av in- och utgående vatten.

⁽¹⁾ Naylor, R. & M. Burke (2005). Aquaculture and Ocean Resources: Raising Tigers of the Sea. *Annual Review of Environment and Resources*. 30:185-218.

3. Allmänna kommentarer

3.1 Risken för att främmande och lokalt frånvarande arter ska slippa ut från vattenbruksanläggningarna ökar i takt med att kontrollerna avtar. I slutna system där vattenbruket sker inom säkra strukturer som skyddas av fysiska och kemiska barriärer minskar risken för spridning, medan öppna extensiva odlingsystem har en lägre säkerhetsnivå som ibland omedvetet bidrar till att importerade arter sprids i naturliga miljöer.

3.2 Man beräknar att ca 20 % av de främmande arterna odlas i öppna system och mindre än 10 % i intensiva slutna system. I några fall (tvåskaliga blötdjur) förflyttas levande djur tillfälligt långt bort för att renas i såväl slutna som öppna anläggningar, vilket också innebär stor risk för spridning (Impasse) ⁽²⁾.

3.3 I de befintliga slutna systemen används olika tekniska lösningar för rening av in- och utgående vatten, men i samtliga fall ser man till att fiskodlingarna och de naturliga akvatiska ekosystemen skiljs åt fysiskt. Den snabba utvecklingen av denna odlingsteknik och utvecklingen av olika system för vattenbruk har fått rådet att utfärda den förordning som är föremål för detta yttrande.

3.4 Genom rådets förordning (EG) nr 708/2007 fastställdes en ram för hantering av främmande och lokalt frånvarande arter i vattenbruket i syfte att bedöma och minimera dessa arters eventuella påverkan på akvatiska livsmiljöer. Enligt förordningen ska ett tillståndssystem införas på nationell nivå.

3.5 Tillstånd krävs inte när de slutna vattenbruksanläggningarna säkerställer biosäkerheten i odlingarna. För att minska riskerna krävs lämpliga åtgärder under transporten, väl definierade rutiner vid den mottagande anläggningen och lämpliga förfaranden fram till dess att fiskeriprodukterna hamnar i konsumtionen.

3.6 I den nya definitionen av slutna vattenbruksanläggningar tas vederbörlig hänsyn till resultaten från Impasse-projektet, men den bör kompletteras med en tydlig angivelse av att slutna vattenbruksanläggningar ska anses som sådana om de är belägna på land.

3.7 Kommittén stöder till fullo målet i den nya förordningen: att förhindra att fast avfall eller odlade exemplar eller delar av dem kommer ut i öppna vatten. Med tanke på den snabba tekniska utvecklingen inom sektorn för filtrering och rening av avloppsvatten måste man beakta att den så viktiga biosäkerheten kan uppnås genom olika system: fysiska, kemiska, biologiska eller genom en kombination av dem.

⁽²⁾ IMPASSE project No 44142. D1.3. Deliverable 3.1. Review of risk assessment protocols associated with aquaculture, including the environmental, disease, genetic and economic issues of operations concerned with the introduction and translocation of species. (Gordon H. Copp, Esther Areikin, Abdellah Benabdelmouna, J. Robert Britton, Ian G. Cowx, Stephan Gollasch, Rodolphe E. Gozlan, Glyn Jones, Sylvie Lapègue, Paul J. Midtlyng, L. Miossec, Andy D. Nunn, Anna Occhipinti Ambrogio, S. Olenin, Edmund Peeler, Ian C. Russell, Dario Savini) – 2008 – (s. 14).

4. Särskilda kommentarer

4.1 För att undvika varje risk för smitta av de akvatiska ekosystemen bör man vidta lämpliga åtgärder för övervakning och kontroll av införande och förflyttning av främmande och lokalt frånvarande arter. Detta är bara möjligt om man utarbetar, antar och tillämpar internationellt överenskommen praxis och lämpliga förfaranden.

4.2 Eftersom vattnet inte utgör den enda spridningsrisken, måste man se till att den slutna odlingen på alla sätt skyddas mot rovdjur, framför allt fåglar, som kan sprida odlade djurarter i naturen.

4.3 Det är också viktigt att skötseln och förvaltningen av de slutna vattenbruksanläggningarna sker avskilt från odlingen i öppna system när produktionscykeln så medger, i syfte att minimera alla eventuella smittorisker i de akvatiska ekosystemen.

4.4 Vi stöder förslaget att låta medlemsstaterna ansvara för att på webbplatsen regelbundet uppdatera förteckningen över slutna vattenbruksanläggningar inom deras territorium och sprida så stor kännedom som möjligt om dem för att få såväl operatörer som olika lokala intressenter att ta ansvar för att odlingarna sköts på korrekt sätt.

Bryssel den 17 mars 2010

*Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Mario SEPI
